

Üstadımız'ın tebliğ anlayışına yakın, kitaplarında zikir, fikir, şükür üçlüsüne ve tahkik üzere fikirleri benimseme, zamanın gereklerini anlayıp karşılığını verme gibi önemli olgulara eserlerinde yer vermiş İslam alimlerinden örnek verebilir misiniz?

Günümüzde ve yakın geçmiş tarihimizdeki İslam alimleri ve aydınları ekseri olarak İslam'ın esası ve temeli olan iman ve itikat üzerinde değil, imana nispeten dal budak konumunda olan şeriat ve siyaset ilimleri üzerinde durmuşlardır.

Halbuki amel ve şeriat ilimlerinin canlı ve hayatlı olması, kök ve temel olan iman ve itikadın canlı ve hayatlı olmasına bakar. Bu zamanda dinsiz felsefe en çok iman ve itikada hücum ediyor. Dinsiz felsefe temelin çökmesi ile ona bağlı olan İslam'ın çökmesinin mukadder olduğunu bildiği için, bütün mesaisini temelin çökmesine teksif etmiştir. Bu planı gören Said Nursi Hazretleri, bütün mesaisini İslam'ın temeli ve kökü konumunda olan imanın takviye ve teyidinde sarf etmiştir.

Diğer İslam alimlerinin, iman hususunda Üstat gibi bir gayret ve çaba içerisinde olmadıkları eserlerinden anlaşılıyor. Üstat bu alanda altı bin sayfalık bir tefsir yazarken, diğer alimlerin eserlerinde imana dair meseleler gayet sathi ve sınırlıdır.

Metot olarak Üstat eski kelimelerde bir tecdit yaparken, çağdaşları olan diğer lama tabakası ekseri olarak klasik kelimelere bağlı kalmışlardır. Halbuki klasik kelimelerin, bu zamanın materyalist felsefe karşısında yetersiz ve kafi olmadığı çok açık ortadadır. Bu yüzden zamanın ilcaat ve gereklerine cevap verecek yeni bir tarz, yeni bir tecdit gerekiyor. İşte Said Nursi, bu tarz ve tecdidi yaptığı için, bu asrın bihakkın müceddidi unvanını almıştır.

İslami hareketleri temel olarak siyasal, geleneksel ve devrimci olarak üç kategoriye ayırmak mümkündür.

Siyasal İslami Hareket: Bu hareketin gayesi, siyasal mücadele yolları ile devlet otoritesini ele geçirip, toplumu devlet kanalı ile şekillendirmektir. Bu hareketlerde bireysel terbiye ve şuurlanma imani ve ahlaki değil, siyasi ve toplumsaldır.

Yani dindar olmayan birisi siyaseten bu hareketle örtüşürse yeterlidir. Bu yüzden bu hareketlerde ve kanaat önderlerinde hakim düşünce siyasettir, eserleri ve fikirleri de buna göre şekillenir. Bu hareketler bugün bütünü ile zayıflamıştır. Çok İslam ülkelerinde de iflas etmiştir.

Devrimci İslam Hareketi: Bu hareketin gayesi ise siyasal İslam hareketi gibi

devlet otoritesini ele geçirip, toplumu otorite ile şekillendirmektir. Bu hareketin siyasal İslami hareketten farkı, silahlı ve kanlı bir tarz ile devleti ele geçirmektir.

Bu hareket prensipleri daha çok İslam ve dinden değil, sosyalist düşünce akımından alır. Bu yüzden bu harekete yeşil sosyalizm diyenler de olmuştur. Bu gibi hareketlerin eser ve fikirleri siyasal temelli ve yüzeysel İslami devlet anlayışına dairdir. Bu fikir hareketi de dünyada başarı elde edememiştir. Hatta çok zararları da olmuştur. Zira İslam beldesinde dahilde mücadele ancak manevi cihat ile olur, maddi cihat sadece harici düşmanlara karşı yapılır.

Zaten bu siyasal ve devrimci hareketlerin hiçbirisi Ehl-i sünnet kökenli değildir. Ekseri olarak Şia ve Vehhabi mezheplerinin tezleridir.

Geleneksel İslam Hareketleri: Bu hareketlerin ekserisi Ehl-i Sünnet dairesindedir. Kök ve esas olarak Kur'an ve sünneti ölçü alırlar. Temel hareket ve gayeleri ise iman ve ahlakın bireyler üstünde hakim kılınmasıdır. Bu yüzden toplumsal değil, birey merkezli bir harekettir. Dahilde asayiş muhafaza eden, harici düşmanlara karşı lüzum olsa hayatını feda etmekten çekinmeyen, sağlam ve ahlaklı Müslümanlar yetiştirmek en önemli gayesidir.

Bu hareket, birinci planda ahiret hayatını esas alırlar. Nur hareketi, bu zamanda geleneksel İslam hareketinin en önemli ve kuvvetli hareketlerinden biridir.

Bu hareket, toplumsal dönüşümün devlet eli ile tepeden inmek tarzında değil, bireylerin iman ve ahlak ile düzelmesinin neticesinde, devletin ve toplumun da düzelmesini öngörüyorlar. Yani zararsız ve riski olmayan bir toplumsal dönüşümü savunuyorlar. Diğer iki hareket ise zararlı ve riski yüksek hareketlerdir.

Geleneksel İslam hareketleri içinde Nur hareketini diğerlerinden farklı kılan husus, Risale-i Nur'un, Kur'an ve sünnet köklerine bağlı kalmakla beraber, tarz ve metotta getirmiş olduğu yeniliklerdir. Diğer hareketler eski ve klasik metotlara bağlılığını devam ettirmektedirler.

Bu sınıflandırmadan kimin usulünün ve tarzının ne olduğu gayet iyi anlaşılıyor. Bu yüzden eser ve isim vermek doğru olmaz. Hakikatleri ve ölçüleri verdikten sonra şahıs ve eserleri yerli yerine yerleştirmek akla ve muhakemeye düşer.